

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

สุกัญญา เสาทอง¹ รองศาสตราจารย์ ดร.กวี ศิริโกภากรมย์² และ ผศ.ดร.ปัญญา อนันตธนาชัย³

¹นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

²อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

³อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม โครงการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) ขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี และ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ในชุมชน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้จำนวน 374 คน จากประชาชนที่อยู่ในตำบลจัวราย เครื่องมือเป็นแบบสอบถามที่สร้างเอง มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9939 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ใช้ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของฟิชเชอร์

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. 2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ รายได้ ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน

1. บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราชปี 2540 มุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารกิจการบ้านเมืองโดยตรงมากขึ้น ดังนั้น ระบบราชการจำเป็นต้องยอมรับและปรับให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วม ในการเสนอแนะความคิดเห็นร่วมปฏิบัติงานและการตรวจสอบผลการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน ถือเป็นหลักการสากลที่อารยประเทศให้ความสำคัญและเป็นประเด็นหลักที่สังคมไทยให้ความสนใจ เพื่อพัฒนาการเมืองเข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยและมีส่วนร่วมในสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ เพื่อสร้างความโปร่งใส และเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้น เป็นที่ยอมรับร่วมกันของทุกฝ่ายในการบริหารราชการ เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 จึงต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารราชการอย่างโปร่งใส สุจริต เปิดเผยข้อมูล และการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 163)

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 6 พ.ศ. 2546 โดยยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท องค์การบริหารส่วนตำบลประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้านละสองคน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลหมู่บ้านละสามคน องค์การบริหารส่วนตำบลมีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 69)

การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร โดยมีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่ฝ่ายนิติบัญญัติ ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้การใช้จ่ายทรัพยากรและรายได้จากที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรให้มาให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ แผนพัฒนาตำบลถือว่าเป็นงานส่วนหนึ่งที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ทุกแห่งต้องจัดทำขึ้น เพื่อเป็นเครื่องมือที่ใช้เป็นกรอบแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นในเขตปกครองให้เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ โดยจำแนกเป็นแผนระยะยาวหรือเรียกว่าแผนพัฒนาห้าปี และแผนระยะสั้นหรือแผนพัฒนาตำบลสามปี แต่ไม่ว่าจะเป็นแผนพัฒนาห้าปีหรือแผนพัฒนาตำบลสามปี ต่างต้องได้รับการพัฒนาจากการมีส่วนร่วมของประชาชน (กองราชการส่วนตำบล, 2540, หน้า 79)

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นกรอบและแนวทาง ในการบริหารงานของท้องถิ่นให้มีความคล่องตัว สอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สามารถตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับนโยบายของคณะผู้บริหาร ยุทธศาสตร์การพัฒนาอำเภอ ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด นโยบายรัฐบาล และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อีกทั้งเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุ บนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่นปัญหา และความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย (ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548, หน้า 5)

ที่ผ่านมาการดำเนินงานตามแผนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลาย ๆ แห่ง พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนในท้องถิ่นได้เท่าที่ควร ประชาชนยังประสบปัญหาที่ดินทำกิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ ตกงาน ประชาชนจากภาคชนบทต้องอพยพเข้ามาทำงานในเมืองหลวง ผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำนอกจากนี้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผ่านมา ถูกกำหนดขึ้นโดยบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหลัก ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน มีผลให้แผนพัฒนาท้องถิ่นเมื่อนำมาปฏิบัติไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับประชาชนได้อย่างแท้จริง ประชาชนยังคงเผชิญกับปัญหาต่างๆ มาอย่างต่อเนื่อง จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จำเป็นต้องรีบดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะที่เป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด รับรู้ และอยู่ในสถานการณ์เช่นเดียวกับประชาชน ย่อมทำหน้าที่ในการแก้ไขปัญหา และช่วยเหลือประชาชนได้ดีกว่าหน่วยงานอื่น ขณะเดียวกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปรับเปลี่ยนพัฒนาองค์กรให้มีความยืดหยุ่น มีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อประชาชนยิ่งขึ้นมีความรับผิดชอบ ปฏิบัติงานด้านความโปร่งใสตรวจสอบได้ และเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น ความต้องการได้อย่างเต็มที่ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2548, หน้า 59)

อรรถัย กักผล (2548, หน้า 18) หลักการสำคัญของการมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการตั้งแต่ต้นและอย่างกว้างขวาง ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่ายไม่ว่าโดยตรงหรือโดยอ้อมถือว่าเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ควรมีโอกาสเข้าสู่กระบวนการมีส่วนร่วม แต่กลุ่มที่ได้รับผลกระทบโดยตรงอาจถือว่าต้องรับฟังข้อมูลข่าวหรือปรึกษาหารือเป็นอันดับแรกๆ หน่วยงาน ที่รับผิดชอบต้องให้ความสำคัญในการระบุมือมีส่วนได้ส่วนเสีย ระบุระดับความเสี่ยงให้เกิดการผิดกลุ่มเป้าหมาย ต้องตระหนักว่าประชาชนแต่ละกลุ่มได้รับผลกระทบจากประเด็นการตัดสินใจไม่เท่ากัน บ่อยครั้งที่มักคิดว่าประชาชนเป็นชนกลุ่มเดียวกัน ทั้งที่ในความจริงผู้ได้รับผลกระทบมีหลากหลายกลุ่ม การบริหารจัดการ การมีส่วนร่วมต้องมั่นใจว่ากลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญทุกกลุ่มได้เข้ามามีส่วนร่วม และแต่ละกลุ่มอาจจะมีรูปแบบการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน เพื่อเอื้ออำนวยให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมได้

ดังนั้น จากความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมพัฒนาท้องถิ่นดังกล่าว ทำให้ผู้ศึกษา มีความสนใจที่จะศึกษาถึงการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลจี้วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ว่ามีมากน้อยเพียงใด รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่างๆ ที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อที่จะนำไปแก้ไขปรับปรุงในการพัฒนาการมีส่วนร่วม อันเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 -2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี้วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี้วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในตำบลจี้วรายที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลจี้วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี จำนวน 10 หมู่บ้าน 1,451 ครัวเรือน ประชากร 5,539 คน (สำนักงานทะเบียนอำเภออินทร์บุรี, 2555)
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เนื่องจากประชากรมีจำนวนแน่นอนจึงใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamana) ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และยอมให้มีความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 374 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและแบบสอบถาม ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเป็นการสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในตำบลจี้วรายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี้วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ลักษณะการให้คะแนนในแต่ละข้อถือความเกณฑ์

3.3 การวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างเอง มีความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9939 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที่ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่ตามวิธีการของฟิชเชอร์

4. ผลการวิจัย

การวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จำนวนและร้อยละจำแนกตามสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เพศหญิง อายุ 41 - 60 ปี ระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพเกษตรกรกรรม และมีรายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท

2. ระดับความคิดเห็นของบุคคลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2.1 ด้านการวางแผน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเกือบทุกข้อ มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) การเข้าร่วมเสนอปัญหาความต้องการของชุมชน 2) อบรมให้ทำร่วมวางแผน นโยบาย แผนงานโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ และ 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะพัฒนาชุมชน

2.2 ด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) การเสียสละเวลาช่วงงานที่เกี่ยวข้องกับงานแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย 2) การมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย และ 3) การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย

2.3 ด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าทุกข้อ มีความต้องการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้ 1) การรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการต่าง ๆ ในระหว่างการทำงาน 2) การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นท่านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ และ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับงานที่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย

เมื่อพิจารณาในภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกรายการ ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปน้อยได้ ดังนี้ 1) ด้านการวางแผน 2) ด้านการปฏิบัติตามแผน และค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ 3) ด้านการติดตามประเมินผล

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

3.1 การมีส่วนร่วมของของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามเพศ ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 ประชากรที่มีอายุต่างกัน ระดับความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คือ ด้านการวางแผน ด้านปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

3.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ประชากรที่มีอาชีพแตกต่างกัน ระดับความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน

3.5 ประชากรที่มีรายได้แตกต่างกัน ระดับความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนไม่แตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี การอภิปรายผลของการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านการวางแผน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องด้วย การมีส่วนร่วมของประชาชนเข้าร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการวางแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย การมีส่วนร่วมในการรับรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสรณ์ ชัดสีโส (2551, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่” ผลการศึกษารูปได้ดังนี้ กระบวนการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านการปฏิบัติตามแผน พบว่าระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องด้วยประชาชนส่วนใหญ่มีการเสียสละเวลาช่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย และมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย และสามารถเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพล มุ่งประสงค์ธนา (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 สูงเป็นอันดับแรกคือ ด้านการปฏิบัติตามแผน อยู่ในระดับปานกลาง

3. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจี่วราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในด้านการติดตามประเมินผล พบว่าระดับการมีส่วนร่วมภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องด้วยประชาชนมีการรับรู้ความก้าวหน้าของโครงการต่างๆ ในระหว่างการทำงาน ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินงานการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นท่านมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ และการมีส่วนร่วมในการ

ประเมินความพึงพอใจของประชาชนเกี่ยวกับงานที่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทศพล มุ่งประเสริฐนา (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาพิเศษเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่คณะกรรมการชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี 2545 ด้านการประเมินผลและติดตามการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี

2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุภชัย ตรีเทศ (2547, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี ตามตัวแปร เพศ อายุ และรายได้ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า คือ ด้านการวางแผน ด้านปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขนิษฐา ศรีนนท์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล

2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาไม่แตกต่างกันการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขนิษฐา ศรีนนท์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล

2.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า ประชากรที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนพบว่า แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการปฏิบัติตามแผนและด้านการติดตามประเมินผลไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ขนิษฐา ศรีนนท์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมของชุมชนย่อยกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อาชีพ มี

ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล ส่วนความรู้ความเข้าใจในการมีส่วนร่วมวางแผนพัฒนาเทศบาล ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล

2.5 จำแนกตามรายได้ต่อเนื่อง พบว่า ประชากรที่มีรายได้แตกต่างกัน ระดับความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการปฏิบัติตามแผน และด้านการติดตามประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการวางแผนไม่แตกต่างกัน จึงไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิษฐา ศรีนนท์ (2545, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรี ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาลนครนนทบุรีอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาเทศบาล

6. ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556-2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (พ.ศ.2556 - 2558) องค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีก่อนข้างมาก และจากผลของการวิจัยในบางประเด็น ที่ควรนำมาพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. ด้านการวางแผน ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจหลักในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ประชาชนมีส่วนร่วมกำหนดวิสัยทัศน์และภารกิจที่เหมาะสมกับพื้นที่ให้มากขึ้น และควรจะมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้โดยทั่วถึงในทุกระดับอย่างเท่าเทียมกัน

2. ด้านการปฏิบัติตามแผน ประชาชนมีการร่วมบริจาคเงิน วัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ฝ่ายบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลจัวรายต้องดำเนินการบริหารงานด้วยความยุติธรรม ยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม และความเสมอภาคในการปฏิบัติงาน มีการประชาสัมพันธ์เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจว่าเงินที่ได้รับจากการบริจาคให้นำไปใช้อย่างไรด้วยความโปร่งใส

3. ด้านการติดตามประเมินผล ประชาชนมีส่วนร่วมในการรายงานผลหรือสรุปผลงานที่ได้ปฏิบัติตามแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจัวราย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ฝ่ายบริหารควรให้ประชาชนได้เข้ามีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย การรายงานผลหรือสรุปผลงานที่ได้ปฏิบัติ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงานและร่วมแสดงความคิดเห็น ฝ่ายบริหารควรมุ่งเน้นส่งเสริมให้ประชาชนมีการปฏิบัติงานร่วมกัน โดยมีการทำงานเป็นทีมกับองค์การบริหารส่วนตำบลหรือจัดให้มีกิจกรรมร่วมกันให้มากขึ้นระหว่างบุคลากรและประชาชนในพื้นที่รับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ทั้งในส่วนภาครัฐ รัฐวิสาหกิจหรือในส่วนภาคเอกชน
2. ควรมีการศึกษาความรู้ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานขององค์กรอื่นๆ

7. เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น. กรุงเทพฯ :ผู้แต่ง.

กองราชการส่วนตำบล (2540) การจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: ส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง.

ชนินฐา ศรีนนท์. (2544). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนย่อยต่อการวางแผนพัฒนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2547). การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.

ทศพล มุ่งประเสริฐ. (2547). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาประจำปี พ.ศ. 2545 ของเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

สำนักงานทะเบียนอำเภออินทร์บุรี. (2555). จำนวนประชาชนที่อยู่ในตำบลจรัญราษฎร์ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลจรัญราษฎร์ อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี. สิงห์บุรี : ผู้แต่ง.

สุภชัย ตรีเทศ. (2547). การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนต่อการวางแผนพัฒนาเทศบาลเมืองชลบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.

อดิสรณ์ ขัดสีใส. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อรทัย กักพล. (2548). การมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการ คณะรัฐมนตรี.